

I. JURISPRUDENȚĂ

A. DREPT CIVIL ȘI DREPT PROCESUAL CIVIL

1. Măsura de protecție specială a plasamentului. Condiții de instituire. Condiții necesare în vederea reintegrării minorilor în familie

The special protection measure of foster care. Establishment conditions. Conditions needed for the minors' reintegration into their family

Abstract

The parental risk factors identified by the General Directorate of Social Assistance and Child Protection A. in the report prepared on 20.09.2019, respectively the mistreatment, the serious behavioral problems of minors, the mother's emotional instability, the absence of an adult to deal with the minors' supervision in the mother's absence, the practice of begging, minors' running away from home, the mother's incapacity of managing her relation with minors, the absence of the father's figure from the process of growth and education of minors, the poor housing conditions, have not been removed so far, and the only change made was the point of view of the appellant, who at present considers that she is able to ensure her children's adequate growth and education.

It has to be underlined the fact that according to the challenged judgment it was ordered the reintegration of the minor O.O. into her family, and the judgment remained final as regards this measure, and thus, the appellant had the possibility of proving that she was able to fulfil the conditions indicated in the specialised reports prepared in this matter, for the purpose of her adequate growth and education, at present having more a dependent minor daughter. Subsequently, provided that the current situation changes, and the appellant consolidates her parental skills and is able to ensure constant supervision of minors, providing them a secured family environment, the reintegration of the other two minors can also be requested, the measure of foster care being according to art. 62 paragraph 1 of Law no. 272/2004 temporary, and its continued application is only required as long as the child's rights cannot be protected otherwise, the best interests of the child, which must prevail in accordance with art. 2 paragraph 4 of Law no. 272/2004 in all measures and decisions regarding children, undertaken by the public authorities and by the authorized private bodies, as well as in the cases settled by the courts, being to this end.

The provisions of article 72 of Law no. 272/2004 are relevant to this end.

Therefore, there is no question of breach of provisions of art. 35 paragraph 1 or of art. 39 paragraph 2 of Law no. 272/2004, setting forth the child's right to grow together with his

parents, at this time, it is in the best interests of children, as established related to the provisions of art. 2 paragraph 6 of Law no. 272/2004, to establish the measure of special protection of the foster care.

Rezumat

Factorii de risc parental identificați de către Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului A. în cuprinsul raportului întocmit la data de 20.09.2019, respectiv neglijarea, gravele probleme de comportament ale minorilor, instabilitatea emoțională a mamei, lipsa unui adult care să se ocupe de supravegherea minorilor în lipsa mamei, practicarea cerșetoriei, fuga de acasă a minorilor, incapacitatea mamei de a gestiona relația cu minorii, lipsa figurii paterne din procesul de creștere și educație a minorilor, condițiile precare de locuit, nu au fost înlăturați până la acest moment, ceea ce s-a schimbat fiind doar punctul de vedere al apelantei, care în prezent consideră că este în măsură să asigure creșterea și educarea corespunzătoare a copiilor.

De subliniat este faptul că prin sentința atacată s-a dispus reintegrarea minorei O.O. în familie, hotărârea rămânând definitivă în ceea ce privește această măsură, apelanta având astfel posibilitatea să dovedească că este în măsură să îndeplinească condițiile menționate în rapoartele de specialitate întocmite în cauză, în vederea creșterii și educării corespunzătoare a acesteia, în prezent având în întreținere încă o fiică minoră. Ulterior, în condițiile în care se va schimba situația actuală, apelanta consolidându-și abilitățile parentale și fiind în măsură să asigure o supraveghere constantă a minorilor, oferindu-le un mediu familial securizant, se va putea solicita și reintegrarea celorlalți 2 minori, măsura plasamentului fiind conform art. 62 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 una temporară, impunându-se menținerea acesteia numai pe perioada cât drepturile copilului nu pot fi protejate altfel, interesul superior al copilului, care trebuie să prevaleze conform art. 2 alin. (4) din Legea nr. 272/2004 în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de autoritățile publice și de organismele private autorizate, precum și în cauzele soluționate de instanțele judecătorești, fiind în acest sens.

Relevante în acest sens sunt și prevederile art. 72 din Legea nr. 272/2004.

Nu se pune deci problema încălcării dispozițiilor art. 35 alin. (1) sau ale art. 39 alin. (2) din Legea nr. 272/2004, care prevăd dreptul copilului de a crește alături de părinții săi, la acest moment fiind în interesul superior al copiilor, astfel cum este stabilit acesta raportat la prevederile art. 2 alin. (6) din Legea nr. 272/2004, să fie instituită măsura de protecție specială a plasamentului.

– Legea nr. 272/2004: art. 6 alin. (4) și (6), art. 35 alin. (1), art. 39 alin. (2), art. 62 alin. (1), art. 72

(Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, decizia civilă nr. 107/A din 14 iulie 2020, trimisă, în rezumat, de **judecător Anamaria Câmpean**)

I. Prin sentința civilă nr. 98 pronunțată în data de 10.02.2020 de către Tribunalul A., a fost admisă în parte cererea formulată în dosarul nr. (...) de petenta Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului A., în contradictoriu cu intimații B.B.

S-a respins cererea reconvențională formulată de intimata B.B.

S-a dispus înlocuirea măsurii de protecție specială a plasamentului în regim de urgență la asistent maternal profesionist C.C., măsură instituită prin dispoziția

nr. (...)/23.09.2019 emisă de Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului A., pentru minorul M.M., fiul intimaților, cu măsura de protecție specială a plasamentului minorului la asistent maternal profesionist C.C.

S-a stabilit domiciliul minorului M.M. la asistent maternal profesionist C.C., domiciliat în (...), cu reședința în (...).

S-a delegat exercițiul drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești față de minor către Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului A.

A fost obligată intimata B.B. să plătească suma de 50 lei lunar cu titlu de contribuție pentru îngrijirea minorului în contul bancar sau la casieria Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului A., pe durata măsurii de protecție a plasamentului pentru minor.

S-a dispus ca intimata să continue ședințele de consiliere psihologică în vederea optimizării perspectivelor de reintegrare a minorului.

A fost obligat intimatul D.D., după eliberarea din penitenciar, să presteze câte 20 ore lunar acțiuni sau lucrări de interes local pe raza administrativ teritorială a comunei M., județul J., pe durata aplicării măsurii de protecție specială pentru minor.

S-a admis în parte cererea formulată în dosarul nr. (...) de petenta Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului A., în contradictoriu cu intimata B.B.

S-a respins cererea reconvențională formulată de intimata B.B.

S-a dispus înlocuirea măsurii de protecție specială a plasamentului în regim de urgență la asistent maternal profesionist C.C., măsură instituită prin dispoziția nr. (...)/23.09.2019 emisă de Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului A., pentru minorul N.N., fiul intimatei B.B., cu paternitatea nestabilă, cu măsura de protecție specială a plasamentului minorului la asistent maternal profesionist C.C.

S-a stabilit domiciliul minorului N.N. la asistent maternal profesionist C.C.

S-a delegat exercițiul drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești față de minor către Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului A.

A fost obligată intimata B.B. să plătească suma de 50 lei lunar cu titlu de contribuție pentru îngrijirea minorului în contul bancar sau la casieria Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului A., pe durata măsurii de protecție a plasamentului.

S-a dispus ca intimata să continue ședințele de consiliere psihologică în vederea optimizării perspectivelor de reintegrare a minorului.

S-a admis în parte cererea formulată în dosarul nr. (...) de petenta Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului A., în contradictoriu cu intimata B.B.

S-a admis cererea reconvențională formulată de intimata B.B.

A încetat măsura de protecție specială a plasamentului în regim de urgență la asistent maternal profesionist E.E., măsură instituită prin dispoziția nr. (...)/23.09.2019 emisă de Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului A., pentru minora O.O., fiica intimatei, cu paternitatea nestabilă și dispune reintegrarea minorei în familie, la mamă.

A fost obligată petenta să achite intimatei suma de 35 lei, cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța a reținut următoarele:

Minorii M.M., născut în data de 29.03.2008, N.N., născut în data de 16.12.2009 și O.O., născută în data de 17.08.2012 sunt frați, fiind copiii intimatei B.B.

Minorul M.M. are paternitatea stabilă, tatăl său aflându-se în executarea unei pedepse privative de libertate în Penitenciarul P., dar filiația paternă a celorlalți doi copii nu este clarificată legal.

Intimata are șase copii, dintre care două fiice sunt majore, o fetiță, R., are 14 ani și jumătate, iar ceilalți trei sunt copiii din cauzele conexe. Părinții intimatei sunt decedați.

Implicarea autorităților locale cu atribuții în domeniul protecției copilului în ce privește relația intimă cu copiii săi datează încă din anul 2016, în contextul unor dispute cu numita C.N., concubina fratelui intimă, care potrivit susținerilor intimă, bătea copiii zilnic în perioada în care mama se afla la serviciu. Intimă a fost informată cu privire la drepturile și obligațiile părintești, modul de creștere și disciplinare a copiilor prin impunerea de reguli care să nu implice violență și agresivitate verbală (fila 92 dosar nr. (...).

În seara zilei de 27.07.2016 minora O. a fost găsită într-un PECO pe raza orașului, într-o stare de igienă precară, iar după identificarea micuței s-a reușit contactarea mamei care a relatat că fetița s-a dus în parc cu frații și s-a răătăcit, mama fiind toată ziua la muncă.

În repetate rânduri s-a solicitat mamei să aducă minorii pentru evaluare psihologică, raportul de evaluare socială întocmit în 27.09.2016 relevând ca factori de risc parental condițiile precare de locuit; situația financiară și materială deficitară, instabilitatea emoțională a mamei.

S-a încercat deopotrivă responsabilizarea mamei în ce privește problemele medicale ale copiilor, evaluarea psihiatrică, aceasta declarând că minorii au primit tratament cu carbamazepină și încă un medicament mai puternic, al cărui nume nu și-l amintește, dar fără efect, întrucât copiii sunt la fel de agitați.

Potrivit raportului de evaluare psihologică preliminară nr. (...)/9.11.2016 întocmit în privința surorii mai mari a celor trei copii, R.R., interviul a relevat că mama [lui] R. folosește metode disciplinare care includ agresivitate fizică „(mama) pe mine nu prea mă lovește, dar pe frații mei da, când nu ascultă de ea”. Minora rămânea acasă pentru a avea grijă de frații ei mai mici, în timpul cât mama lucra.

În cursul anului 2017 o vecină a copiilor a sesizat că aceștia sunt lăsați nesupravegheați permanent, fac numai lucruri rele, M., O. și N. sunt foarte răi, i-au zgâriat mașina cu o piatră de jur împrejur, se urcă pe mașini, se bat cu pietre, înjură, arată gesturi obscene, aruncă cu ouă, mama pleacă de acasă după ce ei se întorc de la școală și nu revine decât noaptea.

Cu ocazia evaluării cazului s-a constatat că minorii sunt neglijăți din punct de vedere al serviciilor medicale, au probleme de sănătate: tulburări de comportament, posibil probleme psihice, nu beneficiază de tratament și nu sunt integrați într-un program de terapie.

S-a întocmit planul de servicii pentru copii, s-a procedat la întocmirea unei noi anchete sociale, iar raportul de evaluare socială nr. (...)/12.03.2018 a relevat aceiași factori de risc parental: condiții precare de locuit, situație financiară și materială deficitară, instabilitatea emoțională a mamei. Având în vedere interesul superior al copilului și nevoile de dezvoltare ale acestuia s-a recomandat: să fie crescuți într-un mediu familial securizat în care să se asigure nevoile pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și psiho-socială, evaluarea minorilor de către un medic psihiatru, supravegherea copiilor și impunerea unor reguli de disciplină și comportament adecvate, fără a apela la violență, asigurarea accesului la educație, asigurarea unui mediu constructiv, stabil din punct de vedere emoțional, favorabil dezvoltării afectiv – emoționale și intelectuale, monitorizarea cazului de către asistentul social din cadrul primăriei de domiciliu.

În data de 10.07.2019 Inspectoratul Județean de Poliție A. a fost sesizat de intimă despre faptul că fiul său, N.N., în vârstă de 9 ani a plecat voluntar de la domiciliu și până în prezent nu a revenit. Din declarația mamei a rezultat că minorul pleacă în mod frecvent de la domiciliu (în medii în care se comit fapte antisociale, zona P. sau C.) fiind găsit ulterior de organele de poliție pe raza municipiului C. De asemenea, împreună cu mama mai locuiesc la aceeași adresă încă 5 minori, iar cu ocazia verificărilor efectuate a rezultat faptul că aceștia rămân nesupravegheați în mod permanent.

În data de 9 septembrie 2019 s-a întocmit un nou plan de servicii pentru cei trei minori și sora lor R. Potrivit anchetei sociale întocmite în aceeași dată, doamna B. lucrează cu contract de muncă la firma de curățenie S.C. B., care își desfășoară activitatea în cadrul V.C.C.. Șefa doamnei B. a declarat că este punctuală, foarte harnică și își desfășoară activitatea conștiincios, lucrează doar pe schimbul de după-masă la cererea ei, ca să se poată ocupa de copii. Doamna B. a fost obligată să renunțe și să se mute din locuința socială deoarece când era plecată la serviciu, a avut foarte multe probleme cu copiii dânzei în sensul că deranjau vecinii, avea nenumărate reclamații din cauza comportamentului copiilor, foarte des o căutau la serviciu reprezentanții Poliției și Jandarmeriei, în special pentru copiii N.N. și M.M. Doamna B. face demersuri pentru transferul celor patru copii minori de la Liceul (...), C. la Școala (...) C., din ce spune doamna B. toți cei patru copii prezintă întârzieri în dezvoltarea normală, probleme mari de comportament, mama se străduiește să ofere copiilor tot ce au nevoie, însă resursele sunt limitate, iar când este la serviciu nu există o persoană responsabilă care să îi poată supraveghea și să se ocupe de îngrijirea, creșterea și educarea lor. Doamna B. ar dori dacă este posibil să transfere copiii la o școală cu internat și să revină acasă la sfârșit de săptămână. Aceasta a afirmat că dimineața când mergea cu copiii la școală, până îl însoțea pe unul dintre ei în clasă, ceilalți fugeau în oraș.

Potrivit aceleiași anchete sociale, locuința familiei de pe strada R. din C. este compusă din două camere și hol, acolo 5 persoane, casa este racordată la rețeaua de apă, energie electrică, încălzirea se realizează cu lemne, locuința este modestă.

Cu ocazia întocmirii anchetei sociale s-a stabilit de comun acord cu doamna B.B. să participe împreună cu copiii ei la ședințe de consiliere psihologică, în cadrul Serviciului Copil, Familie și Persoane cu Dizabilități din cadrul Direcției de Asistență Socială C., privind îmbunătățirea abilităților parentale și a relațiilor familiale. A fost programată pentru data de 10.09.2019 la o nouă ședință de consiliere psihologică, putând participa deoarece până în data de 14.09.2019 a fost în concediu de odihnă, însă recunoaște că este singură, depășită de situația existentă, copiii fac ce vor în special cei doi băieți minori N.N. și M.M., care refuză să meargă la școală și fug de acasă în oraș. Având în vedere cele de mai sus s-a recomandat măsura de protecție specială în regim de urgență pentru copii.

În contextul vizitei din data de 20.09.2019 la locuința copiilor, aceștia i-au înjurat pe reprezentanții petentei, au aruncat cu pietre, i-au scuipat, pe mama lor au lovit-o cu diferite obiecte și bețe găsite pe jos, au scuipat-o și au înjurat-o. Mama s-a declarat depășită de situație, s-a consemnat că nu mai poate gestiona relația cu minorii care au probleme psihice, refuză să-și ia tratamentul, a fost de acord cu luarea unei măsuri de protecție.

Raportul de evaluare socială întocmit la aceeași dată a relevat că sunt prezenți următorii factori de risc parentali: neglijare, grave probleme de comportament în ceea ce îi privește pe minori, instabilitatea emoțională a mamei, lipsa unui adult care să se ocupe de supravegherea și îngrijirea copiilor în perioada în care mama este la muncă, fuga de acasă a minorilor N.N. și M.M., practicarea cerșetoriei, incapacitatea mamei de gestiona relația cu minorii și refuzul acesteia de a-și asuma responsabilitățile părintești, situație conflictuală între părintele matern și copii, lipsa figurii paterne din procesul de creștere și educare al minorilor, condiții precare de locuit.

Mama a fost consiliată și i s-a recomandat să urmeze un program de consiliere psihologică în cadrul D.A.S. C. A. s-a luat pentru cei trei copii măsura plasamentului în regim de urgență la Centrul de Primire în Regim de Urgență C.. Aceste dispoziții au fost revocate prin Dispoziția nr. (...)/3.09.2019.

Prin dispoziția nr. (...)/23.09.2019 emisă de Directorul general al D.G.A.S.P.C. A. s-a luat pentru minorii N.N. și M.M. măsura plasamentului în regim de urgență la asistent maternal profesionist C.C., iar prin dispoziția nr. (...)/23.09.2019 emisă de Directorul general al D.G.A.S.P.C. A. s-a luat pentru minora O.O. o măsură de protecție similară la asistent maternal profesionist E.E..

S-au întocmit planurile individualizate de protecție aferente pentru copii.

Este indiscutabil că intimata este profund atașată de copiii săi, că dorește să le fie alături, muncește pentru a le asigura condițiile necesare creșterii, chiar dacă aceasta presupune din partea sa eforturi semnificative (uneori fiind nevoită să spele rufele noaptea ori să plătească pagubele provocate de copii).

Instanța însă are a discerne la acest moment asupra măsurii care apare a fi cea mai adecvată pentru copii. Este de dorit în general în pricinile privitoare la raporturi de familie ca interesele copiilor și ale părinților să fie convergente; dar verificarea acestei convergențe presupune în prealabil analizarea separată a fiecărui interes, pentru a se asigura un echilibru benefic în ocrotirea fiecăruia, cu luarea în considerare, ca interes „superior”, în sensul art. 2 din Legea nr. 272/2004, a interesului copilului.

Desigur că printre drepturile copilului se regăsește, conform art. 35 alin. (1) din Legea nr. 272/2004, acela de a crește alături de părinții săi. Potrivit dispozițiilor art. 38 din lege, „copilul nu poate fi separat de părinții săi sau de unul dintre ei, împotriva voinței acestora, cu excepția cazurilor expres și limitativ prevăzute de lege, sub rezerva revizuirii judiciare și numai dacă acest lucru este impus de interesul superior al copilului”.

De asemenea, conform art. 39 alin. (2) din Legea nr. 272/2004, „orice separare a copilului de părinții săi, precum și orice limitare a exercițiului drepturilor părintești trebuie să fie precedate de acordarea sistematică a serviciilor și prestațiilor prevăzute de lege, cu accent deosebit pe informarea corespunzătoare a părinților, consilierea acestora, terapie sau mediere, acordate în baza unui plan de servicii”.

Din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului se degajă principiul esențial, în acord cu care pentru un părinte și copilul său, a fi împreună reprezintă un element esențial al vieții de familie (Kutzner împotriva Germaniei, nr. 46544/99, CEDO 2002 – I). Conformitatea unei măsuri care aduce atingere dreptului la viață privată, cu prevederile art. 8 din Convenție se verifică doar dacă măsura este prevăzută de lege, urmărește cel puțin unul dintre scopurile prevăzute la alin. (2) și este necesară într-o societate democratică. Noțiunea de „necesitate” implică o ingerință bazată pe o nevoie socială imperioasă și care este proporțională cu scopul legitim urmărit (Couillard Maugery contra Franței, 2004).

Destrămarea unei familii constituie o măsură gravă și extremă, a cărei dispunere este subsumată verificării unor considerente solide legate de interesul superior al copilului. În toate cazurile trebuie păstrat echilibrul just între interesele concurente aflate în joc: ale copilului, ale părinților, ale ordinii publice, în limitele marjei de apreciere de care se bucură statul.

În cauza Achim contra României Curtea a reamintit că situația de sărăcie a părintelui biologic nu poate constitui unica justificare pe care să se întemeieze o decizie a instanței de separare a copilului de părintele său.

Dimpotrivă, analizarea oportunității acestei măsuri a plasamentului trebuie realizată prin evaluarea întregului ansamblu factual al cauzei.

Indiscutabil, în familia mamei, minorii beneficiază de condiții materiale modeste, pe care aceasta însă se străduie să le asigure și să le îmbunătățească. Intimata este harnică, devotată creșterii copiilor, a reușit să reconstruiască, sprijinită fiind de comunitate

(biserică, vecini, după cum a arătat), locuința familiei, afectată de un incendiu, chiar dacă momentan s-a mutat cu chirie.

Carențele educaționale ale celor trei minori s-au manifestat însă de aproximativ trei ani, cazul lor intrând în atenția autorităților statului, în condițiile în care mama îi lăsa nesupravegheați de un adult, generând o situație de risc pentru aceștia și pentru cei din jur. O. a fost găsită într-o benzinărie, singură, la o vârstă extrem de mică, N. a plecat de acasă, copiii erau violenți, adoptau un comportament și un limbaj neadecvate. Lipsa de supraveghere din partea mamei (sau a unui alt adult desemnat de aceasta) i-a expus unui risc semnificativ, pe care mama nu l-a conștientizat, refuzând pe considerentul lipsei de timp o colaborare reală cu serviciile de protecție a copilului în derularea unor ședințe de consiliere, în perioada relevantă.

În timp, acest model parental permisiv a avut efecte nedorite, copiii ajungând să se manifeste agresiv fizic și verbal atât cu mama, cât și cu reprezentanții statului, cu ocazia vizitei la domiciliu din luna septembrie 2019. S-a ajuns în situația ca mama să nu mai poată gestiona relația cu copiii, neglijându-i din punct de vedere emoțional, medical și educațional chiar dacă, obiectiv, această neglijare [în sensul art. 94 alin. (2) din Legea nr. 272/2004] a fost una involuntară, omisivă. Înscriși fiind la Liceul (...) C., copiii fugeau de la școală. Tratatul medical pe care mama susține că l-a administrat copiilor nu a funcționat, în aparență, iar intimata nu a dovedit că ar fi fost mai stăruitoare sub acest aspect.

Incapacitatea mamei de a gestiona problemele minorilor a generat chiar episoade tensionate, de agresiune cel puțin emoțională față de aceștia (M. și N.), relatate de sora lor mai mare, precum și de copii.

Ulterior dispunerii măsurii plasamentului în regim de urgență mama a urmat ședințe de consiliere. Raportul de evaluare psihologică a abilităților parentale, depus la dosar, a relevat că aceasta avea competențe de comunicare asertivă de un nivel redus, uneori are tendința de a se comporta într-o manieră dură și represivă față de membrii familiei, prezintă o inteligență emoțională de nivel scăzut, a recunoscut că este depășită de situația dată în raport cu copiii, prezintă abilități parentale la un nivel satisfăcător. Din punct de vedere emoțional, factorii de risc pentru copii sunt dați de lipsa unui model parental care să imprime fermitate, ordine, disciplină, responsabilitate în relația cu copiii, relațiile tensionate cu membrii familiei extinse.

Ulterior s-a relevat instanței că intimata necesită parcurgerea unui proces terapeutic de lungă durată pentru formarea, îmbunătățirea și consolidarea abilităților parentale [fila 17 vol. II dosar nr. (...)], iar aceasta după redactarea raportului nu a fost constantă în ce privește consilierea.

Audiat fiind de instanță, M. a arătat că îi place la familia de plasament, nu vrea să se întoarcă la mamă. Minorul N. a evocat faptul că fratele M. îl bate, dorește să rămână la familia de plasament, nu vrea să revină la mamă. Dorința de a se întoarce la intimată a fost exprimată doar de O.

Evaluarea celor doi băieți a concluzionat că aceștia prezintă tulburări instrumentale, intelect luminal, iar O., tulburare hiperkinetică, intelect luminal, ADHD, fiind eliberate certificate medicale, aspecte la care se face trimitere în raportul privind situația minorilor, nr. (...)/14.01.2020.

În ședința publică din data de 15.01.2020 intimata a arătat că în perspectivă, cât timp va fi la serviciu (12:00-22:00, iar în week-end 14:00-13:00) de copii va avea grijă fiica sa, S., care trebuie să nască luna viitoare. Această soluție prefigurată nu este însă apreciată de instanță ca una adecvată, în contextul în care este totuși vorba de trei copii cu probleme de

comportament, iar adultul care se presupune că i-ar putea supraveghea corespunzător pe toți trei pentru întreaga perioadă extrașcolară va avea la rândul său în grijă un sugar.

Martorii audiați au evocat probleme de comportament ale copiilor (au spart geamuri, aruncând cu bolovani, M. striga după oameni, probabil că a și furat – martorul T.N.). Acest din urmă martor a relevat atașamentul existent între copii și mamă, implicarea acesteia (spăla rufe noaptea), a arătat că intimata probabil că ar trebui să comunice mai mult, să comunice unii cu alții.

Analizând ansamblul factual al cauzei, raportat și la dispozițiile art. 70 alin. (3) din Legea nr. 272/2004, Tribunalul apreciază că pentru cei doi fii ai intimatei, la acest moment se impune înlocuirea măsurii plasamentului în regim de urgență cu măsura plasamentului, iar în privința [lui] O., reintegrarea în familie.

Cei doi băieți prezintă tulburări instrumentale, intelect liminar, relația dintre ei este una reciproc provocatoare, acest ultim aspect fiind remarcat de instanță cu ocazia audierii lor împreună. Conduita celor doi relevă desconsiderarea regulilor sociale de comportament, inclusiv desconsiderarea autorității materne. Deși opinia lor trebuie evaluată în raport de vârstă, de experiența de viață, totuși cei doi băieți au considerat că le este mai bine la asistentul maternal. Această opinie poate fi fondată pe condițiile materiale mai bune de care dispun în locația respectivă, dar deopotrivă și pe supravegherea exercitată asupra lor, ceea ce relevă o nevoie poate neconștientizată de această supraveghere, chiar a celor doi copii.

Ansamblul probator al cauzei a relevat că problemele comportamentale ale lui M. și N. sunt mai grave decât în cazul surorii lor mai mici, O., și ca atare necesită o mai atentă supraveghere și intervenție pentru corijare.

În prezent mama urmează un proces de consolidare a abilităților parentale, nefinalizat însă de o manieră care să-i permită să gestioneze adecvat problemele celor doi fii ai săi. Această criză de autoritate în raport de copii justifică, în aprecierea instanței, în ansamblul factual, dispunerea în continuare a unei măsuri de protecție, pentru a preveni ca minorii să persiste și să evolueze într-un sens contrar normelor de conviețuire socială, cu efecte imediate asupra dezvoltării lor emoționale și cu nesocotirea interesului lor superior, acela de a fi supravegheați, ocrotiți, școlarizați, dirijați înspre achiziționarea durabilă a unor valori corespunzătoare, combaterea devierilor comportamentale.

Continuarea ședințelor de consiliere va permite însă mamei să consolideze abordarea parentală propice copiilor, măsura având un caracter temporar, susceptibilă fiind de reevaluare.

Observarea directă a O. cu ocazia audierii nemijlocite a permis instanței să concluzioneze că aceasta este mai maleabilă, mai atașată de mamă și mai dispusă să se conformeze doleanțelor acesteia. Deși minora prezintă la rândul său tulburări de comportament, ADHD, se apreciază că mama, treptat, dezvoltă capacitatea de a le gestiona, în condițiile de cooperare din partea fetei. Minora a copiat comportamentul fraților mai mari, în condițiile vârstei și a absenței unui model ferm imprimat de mamă, dar se apreciază că intimata poate corecta aceste probleme, sprijinindu-și fiica în mod constant.

Principiul neseparării fraților, aplicat automat, fără evaluarea aspectelor anterior evocate, ar conduce în cazul dat la dispunerea unei măsuri contrare interesului superior al celor doi băieți respectiv al [lui] O.

Se impune în mod evident monitorizarea constantă a situației copiilor, continuarea de către mamă a procesului de consolidare a abilităților parentale, menținerea legăturii cu cei doi fii, acceptarea de către aceasta a faptului că abaterile anterioare de la îndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor părintești, în limitele arătate, presupune un proces de

durată pentru corectare, o intervenție susținută atât în privința mamei, cât și a copiilor. Ca atare, s-a apreciat oportun ca intimata să continue ședințele de consiliere psihologică în vederea optimizării perspectivelor de reintegrare a minorilor.

Raportat la aceste considerente, în temeiul prevederilor art. 59 lit. a), art. 60 lit. c), art. 62 lit. b), art. 70 alin. (3) din Legea nr. 272/2004, Tribunalul a admis în parte cererea formulată în dosarul nr. (...) de petenta Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului A., în contradictoriu cu intimații B.B. și D.D. și a dispus înlocuirea măsurii de protecție specială a plasamentului în regim de urgență la asistent maternal profesionist C.C., pentru minorul M.M., fiul intimaților, cu măsura de protecție specială a plasamentului minorului la asistent maternal profesionist C.C., atestat conform înscrisului depus la fila 97 volumul I dosar nr. (...).

De asemenea, a fost admisă în parte cererea formulată în dosarul nr. (...) de petenta Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului A., în contradictoriu cu intimata B.B. și s-a dispus înlocuirea măsurii de protecție specială a plasamentului în regim de urgență la asistent maternal profesionist C.C., pentru minorul N.N., fiul intimatei B.B., cu paternitatea nestabilită, cu măsura de protecție specială a plasamentului minorului la asistent maternal profesionist C.C..

Cererea reconvențională formulată în aceste două dosare a fost respinsă.

În aplicarea prevederilor art. 63 din lege, domiciliul celor doi minori a fost stabilit la asistent maternal profesionist C.C., domiciliat în C., (...), cu reședința în C., (...).

Conform dispozițiilor art. 66 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 se va delega exercițiul drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești față de cei doi minori către Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului A..

În aplicarea dispozițiilor art. 67 alin. (1) din Legea nr. 272/2004, coroborate cu prevederile art. 529 alin. (2) C. civ., având în vedere că mama intimată realizează venituri, instanța a obligat-o să plătească suma de 50 lei lunar, pentru fiecare dintre minori, cu titlu de contribuție pentru îngrijirea minorilor, în contul bancar sau la casieria Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului A., pe durata măsurii de protecție a plasamentului.

Dat fiind caracterul imperativ al dispozițiilor legale, instanța a apreciat că intimata nu poate fi scutită de la plata acestei contribuții, chiar în considerarea situației sale materiale. Însă la dimensionarea concretă a cuantumului contribuției instanța a avut în vedere nivelul redus al veniturilor intimatei (aproximativ 1500 lei), faptul că aceasta se confruntă cu dificultăți materiale, depune eforturi pentru amenajarea locuinței de pe strada R. din C., mai are în întreținere doi minori. În privința tatălui minorului M.M. se va face aplicarea prevederilor art. 67 alin. (2) din Legea nr. 272/2004, urmând a fi obligat intimatul D.D. ca după eliberarea din penitenciar, să presteze câte 20 ore lunar acțiuni sau lucrări de interes local pe raza administrativ teritorială a comunei M., județul J., pe durata aplicării măsurii de protecție specială pentru minor.

În privința minorei O.O., Tribunalul a dispus, în temeiul dispozițiilor art. 70 alin. (3) din Legea nr. 272/2004, respingerea cererii petentei, admiterea cererii reconvenționale, reintegrarea în familie, consecutiv încetării măsurii plasamentului în regim de urgență, cu respectarea prevederilor art. 74 din același act normativ.

În ce privește cheltuielile de judecată solicitate de intimată, Tribunalul a reținut că acestea au fost dovedite în condițiile art. 452 C. pr. civ. la nivelul sumei de 100 lei, onorariu avocat, conform chitanței depuse la dosar. Întrucât culpa procesuală a petentei subzistă doar în unul dintre cele trei dosare conexe, Tribunalul în temeiul dispozițiilor art. 453

alin. (1) și (2) C. pr. civ. a obligat-o pe petentă să achite intimatei suma de 35 lei cu acest titlu.

II. Împotriva acestei hotărâri a declarat apel intimata B.B., solicitând schimbarea în parte a hotărârii în sensul respingerii acțiunii formulate și a admiterii cererii reconvenționale, dispunându-se revocarea dispoziției nr. 1687/2019 emisă de directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului A. și reintegrarea minorilor în familie.

În motivarea apelului s-a arătat în esență că în mod neîntemeiat s-a reținut în cuprinsul hotărârii atacate că intimata ar fi incapabilă să gestioneze problemele minorilor, impunându-se instituirea unei măsuri de protecție speciale în ceea ce îi privește.

Prima instanță și-a întemeiat soluția și pe declarațiile date de către cei doi minori care au fost ascuțați, dar trebuie avut în vedere că opinia acestora trebuie luată în considerare raportat la vârsta și gradul de maturitate al acestora.

S-a arătat că într-adevăr intimata apelantă are anumite probleme de ordin social și starea ei materială este una relativ modestă, însă este de remarcat că aceasta a făcut tot posibilul să îi îngrijească, să îi hrănească și să îi înscrie la școală pe toți minorii pe care i-a avut și îi are în grijă.

Trebuie avut în vedere că aceasta nu i-a putut supraveghea corespunzător deoarece este angajată, preferând să-și păstreze locul de muncă în loc să beneficieze numai de ajutor social.

S-au invocat prevederile art. 39 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 care menționează că destrămarea unei familii constituie o măsură gravă și extremă, în aceste condiții fiind nejustificată soluția primei instanțe care a ales să dispună separarea minorilor N.N. și M.M., atât de mama lor cât și de sora O.O.

În mod eronat s-a reținut de către prima instanță că nu s-ar fi finalizat programul de consiliere psihologică al apelantei, din adresa nr. (...) din 04.02.2020 emisă de D.G.A.S.P.C. A. rezultând contrariul.

În ceea ce privește supravegherea copiilor în lipsa mamei, în mod nejustificat s-a apreciat de către prima instanță că nu ar fi viabilă soluția propusă de către intimata apelantă, care a arătat că fiica sa majoră și fratele său ar putea-o ajuta la supravegherea copiilor în timpul cat aceasta lucrează.

S-a solicitat de asemenea a se avea în vedere că din declarația martorului T.N. a rezultat că între cei trei frați și mama lor există o legătură afectivă puternică, despărțirea acestora putând genera pe termen lung traume ireversibile la nivelul întregii familii.

S-a arătat de asemenea că intimata apelantă nu poate fi de acord cu plata contribuției financiare lunare pentru minori, atâta timp cât dorește să-și crească singură copiii.

În drept au fost invocate dispozițiile art. 470 C. pr. civ. precum și art. 35 și art. 39 din Legea nr. 272/2004.

În probațiune s-a solicitat reaudierea celor doi minori N.N. și M.M., probă care nu a fost încuviințată de către instanța de apel.

III. Intimata Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului A. a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea apelului, arătându-se că există mai mulți factori de risc parentali, respectiv lipsa unui adult care să se ocupe de supravegherea și îngrijirea copiilor în perioada în care mama este la muncă, instabilitatea emoțională a mamei, incapacitatea mamei de a gestiona relația cu minorii, condițiile precare de locuit, situația financiară și materială deficitară.

S-a învederat că este prematur ca cei doi minori să fie reintegrați în familie, recomandându-se continuarea participării mamei la ședințe de consiliere psihologică,

astfel încât reintegrarea să se realizeze în cele mai bune condiții raportat la art. 73 alin. (4) din Legea nr. 272/2004, nefiind îndeplinite condițiile în vederea reintegrării minorilor în familie.

În drept, au fost invocate dispozițiile Legii nr. 272/2004 și cele ale art. 466 și urm. C. pr. civ.

IV. Analizând apelul declarat de pârâta B.B. împotriva sentinței civile nr. 98 din 10.02.2020 a Tribunalului A., pronunțată în dosar nr. (...), Curtea reține următoarele:

În primul rând, se impune a se face precizarea că starea de fapt a fost foarte detaliat și precis stabilită de către prima instanță, nefiind necesar a se completa probațiunea în cauză sau a se stabili alte aspecte privind starea de fapt, pe baza probelor deja administrate în cauză, urmând a se insista numai asupra aspectelor contestate de către apelantă prin cererea de apel.

Din întregul material probator administrat în cauză, fiind avut în vedere în special planul de servicii și ancheta socială întocmite la data de 09.09.2019, respectiv raportul de evaluare socială întocmit la data de 20.09.2019, a rezultat faptul că situația din familia apelantei este una care impune în continuare luarea unor măsuri de protecție specială în ceea ce îi privește pe minorii N.N. și M.M.

Cei 2 minori, conform evaluărilor făcute de către autoritățile competente și a declarațiilor martorilor audiați în cauză, prezintă tulburări instrumentale, intelect luminal, având probleme grave de comportament, probleme care necesită o atentă supraveghere și intervenție pentru corijare.

De asemenea, mama, deși a urmat ședințe de consiliere, necesită parcurgerea unui proces terapeutic de lungă durată, pentru îmbunătățirea și consolidarea abilităților parentale, astfel cum rezultă din adresa nr. (...) /13.01.2020 emisă de Direcția de Asistență Socială-Serviciul Copil, Familie și Persoane cu Dizabilități din cadrul Municipiului C.. Contrar susținerilor din cerea de apel, prin adresa nr. (...) /04.02.2020 emisă de aceeași instituție, nu s-au formulat alte concluzii, subliniindu-se din nou necesitatea includerii apelantei într-un program de consiliere psihologică de lungă durată.

În mod pertinent s-a reținut de către prima instanță și faptul că la acest moment mama copiilor nu este în măsură să asigure supravegherea corespunzătoare a copiilor, având în vedere programul de la locul de muncă, or, astfel cum s-a subliniat mai sus, la acest moment este necesară o atentă supraveghere și urmărire a celor 2 minori de către un adult, în vederea rezolvării graveror probleme de comportament ale acestora, impunându-se reguli de disciplină și comportament adecvate, fără a se apela la violență și asigurarea accesului la educație, aspect menționat în raportul de evaluare socială întocmit de către Direcția Generală de Asistență și Protecția Copilului A. la data de 12.03.2018.

Totodată, în mod corect s-a arătat de către tribunal faptul că situația materială precară și condițiile deficitare de locuit ale familiei la acest moment, sunt de asemenea un factor relevant în luarea deciziei referitoare la minori, în vederea îndeplinirii obiectivului de rezolvare a tulburărilor de comportament ale acestora fiind necesară asigurarea unui mediu familial, echilibrat, securizant, care să asigure dezvoltarea fizică, intelectuală și psiho socială a minorilor

Factorii de risc parental identificați de către Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului A. în cuprinsul raportului întocmit la data de 20.09.2019, respectiv neglijarea, gravele probleme de comportament ale minorilor, instabilitatea emoțională a mamei, lipsa unui adult care să se ocupe de supravegherea minorilor în lipsa mamei, practicarea cerșetoriei, fuga de acasă a minorilor, incapacitatea mamei de a gestiona relația cu minorii, lipsa figurii paterne din procesul de creștere și educație a minorilor, condițiile precare de